

Sak 3/2021: Regulatoriske sandkasser – strategiske rammer for etablering og samarbeid
Strategisk

Historikk/bakgrunn

Vi viser til tidligere saker om Innebygd arkivering og etablering av regulatoriske sandkasser, sist behandlet i Skate høsten 2020.

Sentralt i Regjeringens strategier for verdiskaping og tjenesteutvikling står effektiv og god forvaltning av informasjon (data). Effektiv og god informasjonsforvaltning forutsetter at hensynene til offentlighet, personvern, informasjonssikkerhet, dokumentasjonsforvaltning og arkiv ivaretas og balanseres på en hensiktsmessig måte. Når arbeidsprosesser med tilhørende IT-systemer skal designes og utvikles, støter vi på en kompleksitet av hensyn, lover og føringer som utfordrer både framdrift og kostnadsrammer i alle utviklingsløp. Og det utfordrer vår samhandlingsevne.

Vårt utgangspunkt er at tettere samarbeid om utviklingen av de regulatoriske rammene, tilsyn og veiledning innenfor området informasjonsforvaltning vil øke samhandlingsevnen og effektiviteten, samt ivareta tilliten til hvordan offentlig sektor oppfyller sine forpliktelser og forvalter offentlige data.

Erfaringene fra andre land viser at regulatoriske sandkasser har fungert som en katalysator for innovative løsninger. I finanssektoren har regulatoriske sandkasser skapt rom og investeringer i ny teknologi. I Norge har Finanstilsynet og Datatilsynet har etablert hver sine regulatoriske sandkasser, og Arkivverket holder på å gjøre det samme. Arkivverket har etter oppfordring fra Skate innledet dialog med Datatilsynet og Finanstilsynet om utarbeiding av dette fremlegget. Intensjonen var å få fram felles erfaringer med etablering sandkasser. Etatene har parallelt etablert et koordineringsnettverk for sandkasser å samordne og sikre læring på tvers.

Arkivverket samarbeider med Digitaliseringsdirektoratet, om en regulatorisk sandkasse for arkiv og offentlighet. Sandkassen vil fungere som et trygt miljø for innovasjon, hvor forvaltningen og leverandører fra både start-ups og etablerte aktører i offentlig- og privat sektor kan få muligheten til å teste ut og tilpasse sine ideer sammen med Arkivverket. Dette gir også Arkivverket mulighet til å jobbe med lov- og regelverksutvikling i parallell.

Forslag til beslutning:

Arkivverket tar med seg rådene fra Skate i arbeidet med operasjonalisering av styring og finansiering av egen regulatorisk sandkasse. Arkivverket oppfordres til å videreformidle Skates råd til Datatilsynet og Finanstilsynet.

Presentasjon av saken

Målsetningen med Arkivverkets sandkasse er å skape et rom for å utvikle og teste nye løsninger sammen med relevant ekspertise fra Arkivverket og andre myndighetsaktører. Vi

håper at den regulatoriske sandkassen bidrar til å redusere barrierene for nyskaping slik den har gjort for andre sektorer, for eksempel innenfor finanssektoren. Arkivverket tror sandkassen på denne måten vil bidra til en mer effektiv dokumentasjon- og informasjonsforvaltning i offentlig sektor, gjennom bruk og tilpasninger av nye teknologier, samt bidra til å redusere dagens fastlåste markedsituasjon.

Også Datatilsynet og Finanstilsynet har etablert regulatoriske sandkasser. Sandkassene er i dag etablert med utgangspunkt i regelverket den enkelte etat rår over Unntaket er Datatilsynet, hvor noe av handlingsrommet er definert i EU-regelverk.

En måte å lykkes med tverrsektorielle sandkasser på, er deltagelse i hverandres sandkasser. Et godt eksempel på dette er et samarbeid Datatilsynet og Finanstilsynet allerede har gjennomført om et enkeltstående prosjekt i Finanstilsynets sandkasse.

Som et alternativ til fremvekst av sektorspesifikke sandkasser, kan etater etablere felles sandkasser for komplekse tverrgående problemstillinger som angår flere sektorer.

Mange lovverk er tett sammenvevd. Et eksempel på dette informasjonsforvaltning og offentlighet. Arkivverket ønsker å ta initiativ til økt samordning for å bygge ned kompleksiteten der det er mulig, ikke minst for å utvikle et harmonisert og digitaliseringsvennlig lovverk. Samtidig som vi jobber med modernisering og samordning av lovverket, må vi jobbe tverrsektorielt for å utforske handlingsrommet i og på tvers av lovverk og sikre gode og konstruktive innspill til regelverksutviklingen.

For å få til innovasjon for informasjon og data, må man samtidig ivareta retten til innsyn gitt gjennom offentleglova. Arkivverket samarbeider derfor tett med Digitaliseringsdirektoratet og særlig miljøet rundt fellesløsningen elnnsyn om den regulatoriske sandkassen. For å følge opp NOU 2019:9 og å få frem gode eksempler på hvordan offentlighet kan ivaretas på nye måter, ser Arkivverket og Digitaliseringsdirektoratet behovet for også å ta inn offentleglova i sandkassen. Dette for å utvide det regulatoriske og teknologiske handlingsrommet.

I Skate-møtet ønsker Arkivverket derfor råd fra Skate om følgende problemstillinger:

- **Hvordan bør regulatoriske sandkasser med tverrgående problemstillinger etableres?**
- **Hvordan bør etater som etablerer slike sandkasser løse finansiering og forankring?**

Saken vil bli framlagt av Espen Sjøvoll
Saksframlegget er utarbeidet av Arkivverket, med innspill fra Digitaliseringsdirektoratet, Datatilsynet og Finanstilsynet
Oslo, 1.3.2021